

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK HISZPAŃSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MJH-R1**

MAJ 2016

Rozumienie ze sluchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
	1.2.	2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B
	1.3.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
	2.2.		B
	2.3.		E
	2.4.		A

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	3.2.		B
	3.3.		B
	3.4.		B
	3.5.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.		B
	4.3.		A
	4.4.		B

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	D
	5.2.		E
	5.3.		A
	5.4.		B

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	6.2.		B
	6.3.	3.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	D
	6.4.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
	6.5.	3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	D
	7.2.		A
	7.3.		A
	7.4.		B

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>con</i>
	8.2.		<i>página</i>
	8.3.		<i>tomó</i>
	8.4.		<i>lugar, puesto</i>

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>como si fuera (fuese) poco / por si fuera (fuese) poco / para colmo</i>
	9.2.		<i>se le rompió / estropeó / se le había roto / estropeado / acababa de rompersele</i>
	9.3.		<i>no me hagas reír</i>
	9.4.		<i>Ojalá (que) sepa / supiera / pueda / pudiera</i> <i>Ojalá sea / fuera (fuese) capaz de</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>Que sepa / pueda</i>

Uwagi do zadań 8. i 9.

- Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie.
Nie bierze się pod uwagę zapisu wielką/małą literą oraz powtórzenia wyrazu podanego przed luką/po luce.
- Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Turysta: mile widziany gość czy intruz? Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat wpływu turystyki na życie danego regionu, uwzględniając aspekt ekonomiczny i ekologiczny.
2. W czasie wakacji podjąłeś/podjęłaś pracę dorywczą i zostałeś/zostałaś oszukany/oszukana przez pracodawcę. Napisz **artykuł** na portal internetowy, w którym zrelacjonujesz swoją historię oraz udzielisz rady osobom podejmującym pracę, jak uchronić się przed nieuczciwością pracodawcy.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający reaguje [...] w formie [...] pisemnej, w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.1. *Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*
- 7.8. *Zdający [...] udziela rady.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytat)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/ określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztafpowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
3. segmentacja	R	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		
4. długość pracy	R	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A		
	L		

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Turysta: mile widziany gość czy intruz? Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat wpływu turystyki na życie danego regionu, uwzględniając aspekt ekonomiczny i ekologiczny.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Tegoroczny typ rozprawki umożliwił zdającemu wyrażenie własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). Należało natomiast uwzględnić w wypowiedzi wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do wpływu turystyki na życie danego regionu / obecności turystów w danym regionie (turysta jako intruz i/lub mile widziany gość) i wyrażenie własnej opinii na ten temat. Teza musi zapowiadać zawartość treściową rozprawki, a więc czy zdaniem autora np. ten wpływ jest pozytywny, negatywny, czy też ma zarówno plusy, jak i minusy. Nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów we wstępie. Przez „region” rozumie się region danego kraju, ale też kontynentu, świata.
2. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że turyści coraz chętniej spędzają wakacje w regionach, które do tej pory nie uchodziły za atrakcyjne turystycznie, nie jest tezą.
3. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, zdający musi zaprezentować w niej swoje stanowisko / wyrazić swoją opinię. Na przykład: *Moim zdaniem...*, *Zgadzam się z opinią, że...*, *Sądzę, że ma wiele zalet, ale powoduje też wiele problemów*.
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?*, to uznaje się ją za odbiegającą od tematu.
5. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania. Jeśli we wstępie zdający uzna, że turystyka przyczynia się do dynamicznego rozwoju danego regionu, to argumenty powinny wspierać tę tezę. Jeśli w pracy zdający przytacza argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to powinien uznać je za niezasadne. Zdający może wyrazić również opinię bardziej neutralną.
6. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

En Polonia, cada año se nota el crecimiento del número de turistas que nos visitan. Esto tiene sus ventajas y desventajas.	Teza zgodna z tematem; zapowiada strukturę rozprawki.
En mi opinión, el turista es un intruso.	Teza zgodna z tematem, zapowiada strukturę rozprawki.
El turismo tiene sus ventajas y desventajas.	Teza nie jest w pełni poprawna, (zbyt ogólna, nie mówi o wpływie turystyki na życie regionu).
En época de vacaciones, en muchos lugares hay muchedumbres de turistas, sobre quienes los ciudadanos tienen opiniones muy diversas porque no a todos les gustan los extranjeros en su región.	Teza nie jest w pełni poprawna (zdający nie przedstawia swojej opinii, lecz opinię mieszkańców).
¿Es cierto que los turistas molestan a la gente local?	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada struktury rozprawki).
La gente viaja cada vez más a varias regiones del mundo.	Brak tezy.
Yo creo que el valor educativo de los viajes es inapreciable.	Teza niezgodna z tematem.
Es natural que haya muchas personas que tienen dudas del impacto que tiene el turismo en nuestro país. A pesar de eso, me parece que los turistas influyen de manera muy positiva en el desarrollo de muchas regiones.	Teza zgodna z tematem, zapowiada strukturę rozprawki.

Elementy tematu

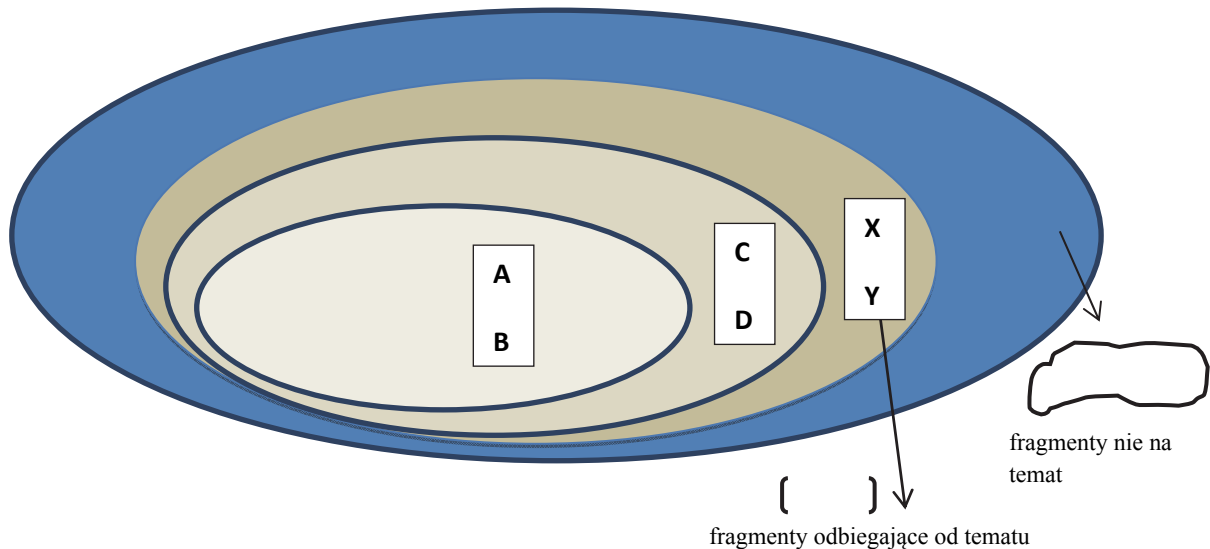
1. Elementami są: (1) aspekt ekonomiczny i (2) aspekt ekologiczny wpływu turystyki na życie danego regionu.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego nie jest związany z żadnym aspektem określonym w poleceniu, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element (np. argument dotyczy wpływu turystyki na region, ale nie odnosi się ani do ekologii, ani do ekonomii).
3. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy (np. *turquismo* zamiast *turismo*), ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1). Wyjątkiem jest słowo *la turística*, które chociaż niepoprawne, jest rozumiane przez rodzimych użytkowników języka.

Zgodność z tematem

Turysta: mile widziany gość czy intruz? Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat wpływu turystyki na życie danego regionu, uwzględniając aspekt ekonomiczny i ekologiczny.

} „główka”

elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - wpływ turystyki na życie codzienne mieszkańców danego regionu (kolejki w sklepach, zatłoczone ulice itp.)
 - zalety poznawania innych obyczajów.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - wady i zalety podróżowania z punktu widzenia turysty
 - opis/relacja z odbytej podróży.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - opis znanego podróżnika
 - problemy ochrony środowiska bez nawiązania do turystyki
 - znaczenie rozwoju różnych gałęzi gospodarki dla regionu bez nawiązania do turystyki.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).

5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia luźno związanego z tematem
En definitiva, el turismo tiene muchos aspectos positivos.	En mi opinión, vale la pena viajar.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

W czasie wakacji podjąłeś/podjęłaś pracę dorywczą i zostałeś/zostałaś oszukany/oszukana przez pracodawcę. Napisz **artykuł** na portal internetowy, w którym zrelacjonujesz swoją historię oraz udzielisz rady osobom podejmującym pracę, jak uchronić się przed nieuczciwością pracodawcy.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście.

Wstęp

1. Wstęp powinien być ciekawy, zachęcać do lektury.
2. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do zjawiska oszustwa / faktu podejmowania pracy / zatrudnienia itp.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do swoich doświadczeń lub do nieuczciwości pracodawców.

Przykład wstępu zgodnego z tematem i ciekawego	Przykład wstępu schematycznego
“El dinero no da la felicidad”. Esta es la máxima que solía repetir mi jefe cuando llegaba el momento de pagar el sueldo.	Cada vez hay más jóvenes que deciden trabajar durante las vacaciones.

Elementy tematu

Elementami są: (1) zrelacjonowanie własnej historii, obrazującej nieuczciwość pracodawcy; (2) udzielenie rady osobom podejmującym pracę, jak uchronić się przed nieuczciwością pracodawcy.

(1) zrelacjonowanie własnej historii

Zdający powinien odnieść się do własnych doświadczeń i opisać okoliczności, w jakich został lub poczuł się oszukany przez pracodawcę. Zdający nie musi zawrzeć informacji, że opisane zdarzenie miało miejsce w czasie wakacji.

(2) udzielenie rady osobom podejmującym pracę, jak uchronić się przed nieuczciwością pracodawcy

Zdający powinien udzielić wskazówek osobom noszącym się z zamiarem podjęcia pracy, co powinni zrobić, aby nie zostali oszukani przez pracodawcę (np. spisać umowę, sprawdzić wiarygodność firmy itp).

Zgodność z tematem

W czasie wakacji podjąłeś/podjęłaś pracę dorywczą i zostałeś/zostałaś oszukany/oszukana przez pracodawcę. Napisz **artykuł** na portal internetowy, w którym: } „główka”
zrelacjonujesz swoją historię

element 1.

oraz udzielisz rady osobom podejmującym pracę, jak uchronić się przed nieuczciwością pracodawcy.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - wymienienie przykładów nadużyć ze strony pracodawców ogólnie.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - opis różnych niedogodności w pracy dorywczej niewynikających z nieuczciwości pracodawcy
 - powody podejmowania pracy w wakacje przez młodzież.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - zalety podjęcia pracy zarobkowej
 - analiza rynku pracy.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
6. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykład schematycznego zakończenia artykułu
Es bueno trabajar durante las vacaciones, pero hay que tener cuidado con los jefes.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające list, np. Estimados Señores, ¡Hola a todos!

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
 - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację polecenia).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	• szeroki zakres środków językowych• w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	• zadowalający zakres środków językowych• w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	• ograniczony zakres środków językowych• w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	• bardzo ograniczony zakres środków językowych• w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i>	

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczania	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce (gżeje)
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	(Fragment niezgodny z tematem)
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
 - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Słowa zapisane przy użyciu skrótów, np. *Salu2*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje się rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *película*, *banda*, np. *la telenovela „M jak miłość”*.

Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *He leido Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

12. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
13. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *en casa* (2 słowa), *por esos chicos* (3 słowa), *10.01.2015* (1 słowo), *10 de enero de 2015* (5 słów), *1780* (1 słowo).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - słowa łączone dywizem
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *sms*, *s.f.*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 słowo, *el siglo XX* = 3 słowa.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Ayer perdi el teléfono en sklep obuwniczy*. – 7 słów.